

प्रजापतिः अश्वमेधं यजुरात्मकं विग्रहवत्तं सृष्टवान् स एव सृष्टः सन्यजुषामपूर्वाणां ब्रह्मवाद्बलवत्तर इति कृत्वा ऋचमृग्यजुषमश्वमेधं साम सामयजुषं च प्र अल्लीनात् वल्ली वरणे प्रावृणोदवष्टभ्य संकोचितवान् तं यजुरात्मकाश्वमेधमतिगुरुमपक्रामन्ति वैश्वदेवानि होमकर्माणि उत्तम्भनस्थानीयानि भूवा उत् (? हन Cod.) ऊर्ध्वमयङ् उद्यतवन्ति (अद्यत° Cod.) उत्क्षिप्तवन्ति ॥१॥ पूर्वासां व्याहृतीनाम् ॥३॥८॥१॥

समिदाधाना[दि] कृत्वा ब्रह्मन्नित्यधुर्युर्जपत्याशीहृपवात् क्रियाक्षरे वा[वि]नियोगात् ॥१॥१॥१॥
अन्नहोमब्राह्मणमेतत् ॥१॥ संततवात् ॥३॥ नक्षत्राणां तु लाजा रूपं समर्थवात् ॥५॥१॥२॥
तूपरमशृङ्गमग्नम् गोमृगं मृगाकारं गाम् ॥१॥ उत्सेधमुक्त्वायं पर्वतादिकम् प्रासादं स्थलं वा । वेहतं गर्भधातिनम् ॥१॥ पञ्चदश पर्यङ्ग्याः द्वा चाग्नेयावैकादशिनौ एते सप्तदश मध्यमे इतरेषु पञ्चदश-पञ्चदश रोहितादयः एकैकश्चैकादशिनः एवं षोडश-षोडश भवन्ति ॥१३॥ जामदग्न्यः समिद्धोऽग्न्य मनुषो दुरोणोऽत्येताः ॥१४॥ प्रति-प्रति वर्तत इति प्रतिप्रतिः प्रतिस्पर्धः[ः] स अस्यां विद्यत इति प्रतिप्रतिनो विद् ब्रह्मन्नादिभ्यश्चेत्येवेनिर्मवर्थे दृष्टव्यः (पा० ५. २. ११६.) । प्रत्युद्यामिनी प्रत्युद्यमनशीला ॥१५॥ इतरेषां रोहितादीनाम् । अनुकाश-मालोकम् ॥१६॥ वैतसे वेतसविकारे इटसूने इटश्चासौ शूनं (!) च इटसूनं तस्मिन्नेव शाखामये कटे (करे Cod.) । आनुष्टुभः अनुष्टुभा संमितः तस्य हि चवारः खुरा भवन्ति अनुष्टुबपि चतुष्पादा । अनुष्टुभा संमिता एषा उत्तरा दिक् एषा हि प्राच्या आरभ्य चतुर्थी भवन्ति ॥११॥२॥२॥

मध्यमेऽहनि पवमानं प्रातःसवनिकं बहिष्पवमानम् । अश्वो वै स्वर्गं लोकमञ्जसा ऋजुना मार्गेण वेद स हि प्रजापतिरित्यभिप्रायः ॥१॥ यदि उद्गाता स्तोताप्रतिवर्तभ्यां स(ह) उद्गायेत् स्तोत्रं कुर्यात् । वडवा उपास्याश्चस्य समीपे रुन्धन्ति ॥२॥३॥२॥

क्षेत्रे सति मनुष्याः सर्वान्देशान्संचरेयुः । समीपे ग्रामयोः सीमानौ स्याताम् । ऋक्षा एव ऋक्षीकाः । पुरुषाश्च ते व्याघ्राश्च पुरुषव्याघ्राः ये (?°घ्राण्येका Cod.) हि व्याघ्ररूपाः पुरुषा वदन्ति (?) ते पुरुषव्याघ्राः । परिमोषिणश्चैराः । आव्याधिन्यः अव्याधित्यायुधैः (!) इत्याव्याधिन्यः चोरसेनाः । तस्कराः तत्पापं कुर्वन्तीत्यतोऽन्ये चैराः । स्वदेशेऽएव मनुष्याः संचरेयुर्न देशान्तरेऽप्यन्तरालाना[मसं]भिन्नवादक्षेमवाच्च । प्रविरला ग्रामा भवन्ति तेषां च सीमाना द्वे भवन्ति ॥२॥ क्षेत्रे हि सति वि पृथक् वसतः अक्षेमे तु सम्बद्धौ ॥४॥४॥२॥

पञ्चदशिनश्चातुर्मास्याः ऐकादशिना इत्येव त्रिधा ग्राम्यान्पशूनवस्थाप्य त्रीणि दर्शनानि (? दशनानि Cod.) तेष्वत्रोच्यन्ते । कासुचिदत्र (वाज० सं० २४.) काण्डिकासु पञ्चदश पशवः पठ्यन्ते कासुचिदधिकाः कासुचिद्वनाः तत्र यासु पञ्चदश पठ्यन्ते तासु ये पशवः ते पञ्चदशिन इत्युच्यन्ते ॥१॥ चातुर्मास्यदेवताकान्पशून् कृष्णाग्रीवा आग्नेया बभ्रवः सौम्या उपधस्ताः सावित्रा [इत्या]दीन् (वाज० सं० २४. १४.) । ऐकादशिनान्पशून् आग्नेयः कृष्णाग्रीव इत्यादीन् (वाज० सं० २१. ५८.) तेभ्योऽन्यत्र पञ्चदशिभिश्चातुर्मास्यैश्च केवलैः ॥२॥ विराडभिमानिनीं दशावयवां देवताम् । दशसंख्या प्रमाणं येषां ते दशिनः पशवः प्रजापतये च वायवे च गोमृग इत्येवमादयः (वाज० सं० २४. ३०.) ॥३॥ एकादश दशत इति प्रजापतये चेत्यत (वाज० सं० २४. ३०.) आरभ्यैकादशैवैताः काण्डिका यासु दश-दश पशवः ॥४॥५॥२॥